Er is een stad waar mensen willen wonen

PvdA verkiezingsprogramma Amersfoort 2018 - 2022

Partij van de Arbeid

Solidariteit

Solidariteit is een belangrijke waarde van de Partij van de Arbeid. Solidariteit krijgt vorm door mensen en dichtbij mensen. De begrippen vrijheid, gelijkheid en broederschap noemde Victor Hugo in 1875 de drie treden naar het hoogste podium. Vrijheid als recht, gelijkheid als feit en broederschap als plicht. Broederschap of zusterschap laat zich beter vertalen als solidariteit. Solidariteit als plicht, die als deze geen vorm krijgt, vrijheid en gelijkheid tot een dode letter maakt.

In een tijd waarin sommige mensen eerder de verschillen in plaats van de onderlinge verbondenheid zoeken, leeft solidariteit niet altijd in de harten van mensen. En toch is het de sociaaldemocratische plicht van de mensen die het goed gaat, waar nodig, te zorgen voor de mensen die het minder goed hebben. Maar het is voor die laatste groep ook de plicht om naar vermogen bij te dragen aan onze samenleving.

Zo ontstaat er een wederkerigheid die de gemeenschap sterker zal maken, die het burgerschap versterkt en die uiteindelijk de gemeenschap op een hoger plan brengt. Dat vraagt een inspanning van politici, maar dat vraagt zeker ook een inspanning van iedereen in buurtgemeenschappen.

Rechtvaardigheid

De PvdA beseft maar al te goed dat te grote beloften in een verkiezingsprogramma snel zullen leiden tot valse hoop. Dat is niet de teneur van dit programma. Een rechtvaardige samenleving met kansen voor iedereen, is waar het in de komende jaren in Amersfoort over moet gaan. Onze partij wil met dit programma een krachtig signaal geven om Amersfoort een stad te laten zijn waar mensen graag willen wonen.

Tweedeling in de samenleving

De PvdA maakt zich zorgen over de tweedeling in de samenleving, ook in Amersfoort. De mensen die niets hebben en van een bestaansminimum moeten leven en een groep mensen die zich juist aan de andere kant van het spectrum bevindt. Dat is voor ons onacceptabel. Dit programma voorziet zoveel mogelijk in maatregelen om die tweedeling te verkleinen.

Het politiek bestuur en de gemeenteraad hebben invloed op de vele onderwerpen die in de stad spelen. Soms is die invloed groot, soms is die invloed klein. En natuurlijk wil de Partij van de Arbeid dat er geen armoede meer is in deze stad, dat iedereen een betaalbare woning heeft en dat alle mensen die kunnen werken een baan hebben. Dat er mooie voorzieningen voor sport en cultuur zijn waar alle Amersfoorters gebruik van kunnen maken. Dat er een stevig vangnet is voor mensen die op een of andere manier niet aan het arbeidsproces kunnen deelnemen. Dat de stad veilig is, er geen discriminatie plaatsvindt, dat er een gezonde omgeving is, dat er duurzaam wordt omgegaan met onze leefomgeving met de aarde en haar grondstoffen. De partij heeft in de afgelopen periode in de coalitie veel bereikt en wil ook de komende periode vorm blijven geven aan haar idealen.

Inhoud

1	**Werk en economie**	**5**
	Werken in Amersfoort	5
	Innovatieve en duurzame industrie	7
	Duurzamer Amersfoort	7
2	**Gezond en gelukkig**	**9**
	Geen armoede meer	9
	Zorg en Welzijn	10
	Kwetsbare cliënten	10
	Jeugd	10
	Ouderen	11
3	**Wonen en leven in wijken en dorpen**	**13**
	Goede en betaalbare woningen	13
	Veiligheid, discriminatie, sociale cohesie en leefomgeving	14
	Radicalisering	14
	Wijken en dorpen in Amersfoort	14
4	**De brede bruisende stad**	**17**
	Kunst en Cultuur	17
	Sport en bewegen	17
	Groener Amersfoort	18
	De aantrekkelijkheid van Amersfoort	19
	Amersfoort: mobiliteit en bereikbaarheid	20
	Wegen	21
	Maatschappelijk vastgoed	21
	Amersfoort: een compacte stad met mooi buitengebied	21
5	**Nieuwe democratie**	**22**
	Politieke en ambtelijke organisatie	22
	Buurtrechten en ‘doe democratie’	22
	Wet Maatschappelijke Ondersteuning: Right to Challenge	22
Wat hebben we in de periode (2014-2017) bereikt?		**25**
	Colofon	27

1 Werk en economie

Werken in Amersfoort

Het gaat goed met Nederland, de economie groeit nu stevig en het aantal banen stijgt landelijk. Het gaat goed met Amersfoort mede dankzij de PvdA. De gemeente is weer financieel gezond. Maar het gaat nog lang niet met alle Amersfoorters goed. Nog teveel mensen zitten thuis, staan aan de kant. Wij zijn de Partij van de Arbeid en wij geloven in goed en eerlijk werk. Werken geeft niet alleen een inkomen; werken biedt perspectief, waardering en (zelf)respect. En voor nieuwkomers op de arbeidsmarkt is werken de meest effectieve manier om de taal te leren en te integreren.
Voor de meeste mensen betekent werk een betaalde vaste baan. Maar deze ligt niet binnen ieders handbereik. Ook mantelzorg en vrijwilligerswerk bieden een waardevolle bijdrage aan onze samenleving. Vrijwilligerswerk is daarbij voor velen weer een opstap naar betaald werk. Mensen doen hierbij ervaring, werkritme en vaardigheden op. Voor mensen voor wie ook dat niet haalbaar is zetten we in op een zinvolle dagbesteding.
Hoe langer iemand zonder werk zit, hoe moeilijker het vaak is om weer een baan te vinden. Het is dus van belang om ervoor te zorgen dat iemand zo snel mogelijk een baan vindt. Dit geldt zeker voor jongeren. Jeugdwerkloosheid is een valse start, die we de jongeren niet toewensen.
Amersfoort kent vooral dienstverlenende banen, waaronder in de ICT en zorg, en relatief weinig landbouw en (maak) industrie. Andere gemeenten in de regio kennen deze juist meer. De gemeenten in de regio vullen elkaar dus aan als het gaat om werkgelegenheid.
In verschillende wijken zijn allerlei initiatieven ontstaan, waarbij startups en kleine ondernemingen bijdragen aan de levendigheid en leefbaarheid van de wijk.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- over de gemeentegrenzen heen samenwerken als het gaat om mensen aan het werk te krijgen. We delen vacatures en kandidaten met onze buurgemeenten.
- mensen stimuleren zich te ontwikkelen en (bij)scholen voor banen in kansrijke sectoren: techniek, ICT, zorg en verzorging, onderwijs en circulaire economie.
- buurtinitiatieven stimuleren en ondersteunen die niet alleen bijdragen aan de leefbaarheid van de wijk, maar ook aan de werkgelegenheid.
- het netwerk van gemeente(n) en werkgevers versterken om mensen van werk naar werk te begeleiden en zo werkloosheid te voorkomen. Hierbij kijken we niet alleen naar diploma’s en werkervaring van mensen, maar ook naar hun talenten.
- werkgevers verleiden om ook oudere mensen in dienst te nemen. Met hun (levens)ervaring hebben die de jongere collega’s veel te bieden. We verleiden ouderen om, als ze geen baan kunnen krijgen, vrijwilligerswerk te doen tegen betaling van een vrijwilligersvergoeding.
- werkgevers daarnaast ook vragen leerwerkplekken te creëren, waar jongeren werkervaring kunnen opdoen. Ook via een innovatiefonds.
- beseffen dat we veel van werkgevers vragen. Dat kan alleen als je de lat zelf ook hoog legt. De gemeente geeft het goede voorbeeld bij het aanbieden van stageplaatsen, werkervaringsplaatsen en garantiebanen. Ook beperkt de gemeente als werkgever zich bij het werken met payroll-constructies.
- organisaties en verenigingen die subsidie ontvangen vragen om meer vrijwilligers in te zetten om (weer) de vaardigheden en werkritme op te doen die hun kansen op een baan vergroten.
- mensen willen stimuleren om meer vrijwilligerswerk te doen. Deze vrijwilligers ontvangen voor hun werk bij voorkeur een vrijwilligersvergoeding.

- nieuwkomers zo snel mogelijk naar (betaald of vrijwilligers-) werk worden begeleid. Dit is de meest effectieve manier om de taal te leren en sneller in te burgeren.
- mensen activeren via WMO-activiteiten in hun wijk en daarbij scholing te geven. Dit biedt kansen voor doorstroming naar verzorgende beroepen.
- flexibiliteit van gemeenteambtenaren en gemeentebestuur vragen. Iedere mens is anders. Maatwerk is van groot belang als het gaat om de juiste plek voor iemand te vinden, of het nu gaat om een baan, vrijwilligerswerk of een werkervaringsplaats. Regels mogen hierbij geen belemmering vormen.

Innovatieve en duurzame industrie

De PvdA vindt de innovatieve industrie in Amersfoort belangrijk en wil deze koesteren. Zij draagt namelijk bij aan innovaties op het gebied van zowel sociale vraagstukken (zie hoofdstuk gezond en gelukkig) als duurzaamheid en circulaire economie. De PvdA wil deze innovators ondersteunen met (werk) ruimte, netwerken en subsidies.

Duurzamer Amersfoort

Amersfoort heeft mede dankzij inspanningen van de PvdA sinds 2017 de mogelijkheid van energieopwekking van duurzame energie via zonnevelden en windturbine locaties. Naast deze vorm van hernieuwbare energie wordt gestopt met de aanleg van aardgasleidingen voor nieuwbouw. Ook bestaande wijken worden in de toekomst zoveel mogelijk losgekoppeld. Veel moet hiernaast nog gebeuren om in 2030 te komen tot een CO2 neutrale stad in 2030. De klimaatkadernota in Amersfoort en de landelijke Klimaatwet, PvdA, bieden mogelijkheden om versneld te komen tot 100% gebruik van duurzame energie in 2050 in Nederland. Er zal vaart gemaakt moeten worden met deze ambitie door gebruik van meer zonnepanelen op woningen, bedrijven, en openbare gebouwen. Naast inzetten op besparing van energie, ‘wat niet wordt gebruikt hoeft ook niet opgewekt’ gaat het ook om meer gebruik van restwarmte, warmtepompen, warmte-koudeopslag en inkoop van groene energie via landelijke energieleveranciers. Stimulering van elektrisch vervoer (laadpalen), e-bike, e-car, scooter en elektrisch openbaar vervoer zijn onderdeel van de duurzaamheidsagenda.

Naast een beter klimaat, klimaat adaptatie, is een verlaging van de energiekosten, vooral voor de lagere inkomensgroepen, een doel. De PvdA wil daarom vooral aandacht voor de isolatie van sociale huur- en oudere woningen in de stad. Daarnaast het stimuleren en mogelijk maken dat bewoners zelf hun woning verduurzamen via het energieloket en energie-coaching.

Het streven is de realisatie van minstens 2000 nul op de meter woningen in 2020-2022. Een betere scheiding van huishoudelijk afval bij de bewoners thuis wordt gestimuleerd door het ophalen (ROVA) van grondstoffen voor hergebruik, zoals plastic, papier en gft, met een drastische vermindering van het restafval als gevolg. Het vernieuwen van het milieu brengstation van ROVA heeft hoge prioriteit. Het serviceniveau en klantvriendelijkheid moet omhoog. Door betere scheiding van afval en het stimuleren van hergebruik van grondstoffen kan de afvalstoffen heffing in de toekomst omlaag.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- een integraal plan ontwikkelen om uiterlijk in 2030 een energie en CO2 neutrale gemeente te zijn;
- prioriteit geven aan afvalscheiding, door een betere bewustwording en een betere toegankelijkheid van afval brengplekken;
- in 2028 95% van het afval gerecycled willen zien;
- de gemeente Amersfoort duurzaamheidseisen te laten opnemen bij aanbestedingen;
- ervoor zorgen dat in 2021 de energie-inkoop van de gemeente 100% groen is;
- de gemeente/ROVA met klem verzoeken het afval brengstation op korte termijn gebruiksvriendelijker te maken;
- inwoners via voorlichting beter voorbereiden en meer meenemen in de energietransitie;
- tussen 2020 en 2022 minimaal 2000 nul-op-de-meterwoningen willen realiseren;
- zorgen voor voldoende laadpalen voor elektrisch vervoer.

2 Gezond en gelukkig

Gezondheid en gelukkig zijn, zijn belangrijke waarden die voor zoveel mogelijk Amersfoorters bereikbaar moeten zijn. Dat vraagt een inspanningsverplichting van de inwoners en een faciliterende overheid die hen met raad en daad terzijde staat.

Geen armoede meer

De PvdA vindt armoede in onze welvarende maatschappij niet acceptabel. De stress van armoede en schuld heeft een enorm effect op de gezondheid en vaardigheden van mensen.
Bestrijding van armoede staat daarom op plaats 1 voor ons.

Geen armoede betekent: voldoende middelen om voor jezelf te kunnen zorgen en ondersteuning verkrijgen op maat waar nodig. Armoede leidt namelijk tot een sociaal en maatschappelijk isolement en leidt aantoonbaar tot achteruitgang in gezondheid. Voor de PvdA is het niet aanvaardbaar dat één op de negen kinderen opgroeit in armoede. Armoede staat ontwikkelingskansen in de weg.

Mensen met problematische schulden helpen we, maar wel zo laagdrempelig en slagvaardig mogelijk. In dit kader zijn jongeren die voor het eerst zelfstandig wonen een risicogroep.
Om een effectief armoedebeleid te kunnen voeren wordt er samengewerkt in een keten: sociale zaken, voedselbank, schuldhulpverlening, onderwijs, sociale wijkteams, jeugdcultuurfonds en jeugdsportfonds. Ook is er aandacht voor preventie. Op dit moment bestaat het armoedebeleid uit de volgende uitgangspunten;

- niemand valt buiten de boot;
- armoedebeleid wordt integraal aangepakt door preventie, signalering, intake, afhandeling en nazorg.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- schulden afkopen of overnemen, zodat mensen weer in staat zijn hun leven op de rit te krijgen.
- het financieel maatwerk structureel borgen;
- kinderen voorrang geven bij bestrijding van armoede;
- het Amersfoortse model van schuldhulpverlening, met o.a. geldloket, verder ondersteunen en uitbouwen;
- de vroeg signalering versterken, in samenwerking en samenhang met corporaties, nutsbedrijven en de sociale wijkteams. Daarmee voorkomen we problematische schuldproblematiek en huisuitzetting;
- een ruimhartig minimabeleid voeren, met een inkomensgrens van 120-150% van het bijstandsminimum. Door maatwerk te leveren kunnen we de armoedeval repareren;
- de gemeente een sociaal incassobeleid te laten voeren.

Zorg en Welzijn

De PvdA staat voor zorg dichtbij huis in eigen buurt of wijk. Daarbij is zelfredzaamheid belangrijk, maar 'samen' redzaamheid ook. Want er is een grens aan wat mensen met een klein sociaal netwerk zelf kunnen. Mantelzorg en informele zorg zijn en blijven belangrijk. De zorg moet toegankelijk en betaalbaar zijn. Er moet worden voorkomen dat mensen zorg mijden omdat zij de eigen bijdrage of het eigen risico niet kunnen betalen. De kwaliteit van zorg staat centraal en niet de kosten. Jeugdzorg moet aantoonbaar op orde zijn. Geen wachtlijsten en een betere aansluiting tussen de jeugdzorg en de zorg aan volwassenen.

De PvdA vindt het belangrijk dat zorgvragers meer zeggenschap krijgen over hun eigen zorg. Wijkteams hebben een faciliterende taak en een rol bij de samenhang tussen buurtbewoners. Inzet van vrijwilligers en bewoners ten dienste van welzijn in de wijk. De gemeente speelt een belangrijk faciliterende rol bij initiatieven van bewoners, zoals het opzetten van een zorgcoöperatie of ander buurtinitiatief.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- voorkomen dat er lange klachtenprocedures voor wat betreft de zorg zijn;
- een actieplan ontwikkelen om te voorkomen dat er bij de jeugdzorg te grote wachtlijsten ontstaan. Daarnaast streven we naar een betere aansluiting met de volwassenenzorg;
- cliëntenraden, ledenraden en andere maatschappelijk betrokken partijen beter ondersteunen met inzet extra middelen;
- ruimte om experimenten mogelijk willen maken;
- mantelzorgers ondersteunen om overbelasting tegen te gaan.

Kwetsbare cliënten

Kwetsbare cliënten met psychische zorg hebben recht op goede zorg in de eigen woning. Door bezuinigingen van het Rijk op de GGZ staat dit onder druk. Dat vraagt een betere en gerichtere inzet van de gemeente en andere betrokkenen zoals woningcorporaties en zorgaanbieders. De afbouw van bedden heeft geleid tot meer verwarde mensen op straat terwijl de opbouw van het ambulante werk nog niet op orde is. Het heen en weer schuiven van de rekening tussen de verschillende zorgwetten kan en mag de benodigde zorg niet in de weg staan.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- prioriteit geven aan het inrichten van ketenzorg om kwetsbare mensen te helpen;
- de samenwerking tussen schuldhulpverlening, huisvesting, zorg, sociale zaken en andere betrokken partijen op orde hebben;
- samen met zorgaanbieders, corporaties en wijkbewoners meer voorzieningen voor begeleid wonen creëren.

Jeugd

De jeugd heeft de toekomst, ook in Amersfoort. Amersfoort is een jonge stad waar goede voorzieningen moeten zijn voor opgroeiende kinderen, voor tieners en voor studerenden. De stad heeft met een vestiging van de Hogeschool Utrecht enkele duizenden studenten binnen haar grenzen. Jonge mensen die veilig en leuk willen uitgaan, die voldoende voorzieningen tot hun beschikking willen hebben. Kortom een stad die aantrekkelijk is voor kleine en grote jonge mensen.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat wij:

- bij alle belangrijke beslissingen ook kijken door de ogen van jonge mensen;
- de jongerencultuur een structurele plek geven op de agenda, door het ontwikkelen en uitvoeren van een actieprogramma.

Ouderen

Ook in Amersfoort is een groeiende groep ouderen waarvoor de Partij van de Arbeid er wil zijn. Passende zorg, fijn wonen, veilig op straat kunnen, een aantrekkelijke omgeving: kortom zaken die bij de basis van ons bestaan horen. In de komende periode is er voor deze groep extra aandacht. In dit programma staan bij de diverse onderwerpen expliciet maatregelen en actiepunten genoemd om dit te bewerkstelligen.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- de doorstroming in de huizenmarkt willen vergroten door ouderen te verleiden te verhuizen naar een passende en betaalbare woning in de wijk. Hiervoor willen we het aanbod, in de categorie van de middel dure huur, fors verhogen;
- ouderen langer zelfstandig laten wonen, liefst in hun eigen wijk. De PvdA wil dat de zorgfunctie voor de mensen in de wijken goed geregeld is en dat er meer woningen worden aangepast voor deze in aantal groeiende groep.

3 Wonen en leven in wijken en dorpen

De stad Amersfoort biedt haar inwoners een veilige en goede woonomgeving. Wijken en dorpen waar bewoners zich thuis voelen met voldoende voorzieningen zoals winkels, aantrekkelijke buitenruimten en openbaar vervoer. Wijken en dorpen waar bewoners zelf de regie kunnen voeren over hun leefomgeving, waar een passende woonruimte is voor iedereen. We streven naar gemengde wijken en dorpen, waar jongeren, alleenstaanden, gezinnen met jonge (en oudere) kinderen, meerdere generaties van een familie onder één dak, ouderen met zorg nabij en nieuwkomers zich thuis voelen. Dat past in het idee van een inclusieve samenleving.

Goede en betaalbare woningen

De behoefte aan woningen in alle prijsklassen is groot.
De sociale woningbouw laat al jaren te wensen over. De wachtlijst voor een sociale huurwoning is gegroeid tot 8 jaar. De PvdA heeft in de afgelopen periode bereikt dat het aantal sociale woningen 35% van de te bouwen woningen moet zijn.
De doorstroming van 'scheefwoners' stagneert bij gebrek aan geschikte middeldure huurwoningen (€ 650 - € 900,-). Vaak betekent doorstromen een kleinere woning voor meer geld. Ook zijn er te weinig woningen beschikbaar voor starters en voor ouderen in combinatie met zorg. Tiny-houses passen daarbij.
De samenwerking tussen gemeente en de corporaties in Amersfoort Vernieuwt heeft in de wijken tot nieuwbouw en renovatie van woningen geleid. Dit moet doorgezet worden omdat er nog steeds huurwoningen bestaan die verouderd zijn of zelfs tot gezondheidsklachten leiden.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- de hoogste prioriteit geven aan het realiseren van minimaal 3000 woningen in de komende 5 jaar. Hiervan is tenminste 35% sociale huur;
- de verkoop van sociale huurwoningen door corporaties stop te zetten. Hierdoor blijft de voorraad sociale huurwoningen op peil, of stijgt zelfs.
- de doorstroming willen vergroten door ouderen te verleiden te verhuizen naar een passende en betaalbare woning in de wijk. Hiervoor willen we het aanbod in de categorie middeldure huur fors verhogen. Deze categorie woningen is ook van groot belang voor starters;
- de transformatie van kantoren en ander leegstaand vastgoed naar woningen stimuleren en daarvoor een bijdrage per woning beschikbaar stellen;
- het programma Amersfoort Vernieuwt heeft inmiddels vele woningen in diverse wijken vernieuwd. Dit moet ook na 2020 doorgaan, vooral in de aandachtswijken. Samenwerking met zorginstellingen en welzijnsorganisaties is daarbij van groot belang;
- de woonlasten verlagen door goede isolatie van woningen en het stimuleren van energiewinning met zonnepanelen;
- de instrumenten die de gemeente heeft – actief grondbeleid, wet voorkeursrecht gemeenten, verwerving – beter benutten om het toevoegen van sociale huurwoningen te versnellen.

Veiligheid, discriminatie, sociale cohesie en leefomgeving

De PvdA vindt het van groot belang dat de inwoners van Amersfoort zich veilig voelen. Dat zij veilig over straat kunnen, dat zij geen last hebben van woninginbraken, niet geconfronteerd worden met andere vormen van kleine of grote criminaliteit, dat zij niet gediscrimineerd worden vanwege afkomst, sekse, of seksuele voorkeur.

We vinden het belangrijk dat in de wijken en dorpen de sociale cohesie wordt versterkt. Dit is vanzelfsprekende voorwaarde om mensen vorm te kunnen geven aan hun buurtgemeenschap. De buurthuiskamers, kleinschalige ontmoetingsplekken in en voor de buurt, hebben hierbij hun waarde bewezen.

Ook een toegankelijke en gezonde leefomgeving is van groot belang voor het welbevinden van inwoners. Voldoende winkels op loopafstand, een schone omgeving, adequaat openbaar vervoer, goede voetpaden, veilige fietspaden en beperkt snelverkeer.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- per wijk in samenspraak met bewoners blijven inventariseren welke maatregelen er nodig zijn om een goede, veilige en gezonde leefomgeving te realiseren;
- op wijkniveau een gezamenlijke aanpak van wijkwethouder, wijkagent, buurtpreventie, wijkmanager samen met bewoners voorstaan. (gebiedsgericht werken);
- hierbij ook belang hechten aan het handhaven van regels:
- directe meldingen van overlast of (kleine) criminaliteit mogelijk maken;
- preventieve maatregelen nemen om discriminatie tegen te gaan, o.a. lik op stuk beleid.

Radicalisering

Radicalisering en maatschappelijke spanningen die hieruit voortvloeien zijn een serieuze bedreiging van onze samenleving. Het is noodzakelijk te weten wat jongeren drijft en wat hen kwetsbaar maakt. Op die manier wordt het makkelijker radicalisering vroegtijdig te signaleren en te voorkomen. De gemeente heeft een belangrijke taak in het vergaren van kennis, vroeg-signalering en het plegen van interventies.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- door middel van een quickscan inzicht krijgen in risicofactoren met betrekking tot radicalisering en de mogelijke radicaliserende groepen in beeld krijgen;
- een integrale aanpak voorstaan, waar alle partijen bij vertegenwoordigd zijn.

Wijken en dorpen in Amersfoort

Wijken en dorpen in Amersfoort hebben ieder hun eigen identiteit en dynamiek. De PvdA heeft veel contacten in de wijk / het dorp en oog en oor voor wat er leeft. De inclusieve samenleving is een belangrijk uitgangspunt bij de benadering van de wijken en dorpen.
Het gaat hierbij om het verminderen van eenzaamheid, het bieden van praktische ondersteuning aan kwetsbare inwoners, het bevorderen van wederkerigheid, het verbeteren van de informatievoorziening, elkaar ontmoeten en ondersteunen, het geven van ondersteuning op het gebied van opgroeien en opvoeden, het begeleiden van jongeren die zonder school of zonder werk thuis zitten, het begeleiden van kwetsbare ouderen zonder werk.

Daarnaast constateren we dat de diverse wijken en dorpen allen een eigen identiteit hebben en bepaalde problematiek kennen. In sommige wijken is de eenzaamheid groot, wonen mensen met

diverse nationaliteiten en leven er vele kwetsbare mensen. In andere wijken ligt de nadruk veel meer op de verkeersveiligheid en de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. En in sommige wijken met veel jongeren is het jeugdwerk te marginaal bemenst en verdienen vrijwilligers die bijvoorbeeld als buurtvaders actief zijn bewondering en steun.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- de wijk en haar bewoners als uitgangspunt nemen om positieve veranderingen te laten plaatsvinden; buurthuiskamers koesteren om de cohesie te versterken, ontmoeting in de wijk bevorderen met sport en cultuur, eenzaamheid bestrijden, actieve buurtbewoners steunen met hun initiatieven, ‘buurtbestuurt’ projecten stimuleren en onderling onbegrip bespreekbaar maken en oplossen;
- de wijkcentra en ontmoetingsplekken in de wijken Liendert, Randenbroek Schuilenburg, Zielhorst, Hoogland en Soesterkwartier verder ondersteunen en stimuleren zodat diverse groepen hiervan gezamenlijk gebruik kunnen maken;
- per wijk maatwerk toepassen, gezien de diversiteit van de wijken en dorpen. We zetten de bewoners in hun kracht.

4 De brede bruisende stad

Kunst en Cultuur

Het beleven van kunst en de uitoefening daarvan is belangrijk voor de ontwikkeling van mensen. Een goed cultureel klimaat bepaalt in hoge mate de aantrekkelijkheid van de stad. Door de forse financiële ingrepen in de afgelopen raadsperiodes hebben de basisinstellingen op dit gebied zich moeten beperken tot de meest noodzakelijke activiteiten. Maar het heeft ook het ondernemerschap aangewakkerd waardoor er meer overeind is gebleven dan verwacht. Kunsteducatie is een belangrijk thema in de komende periode. Ook de jongerencultuur, het 'makers'-klimaat en kunst in de openbare ruimte vragen om structurele aandacht. Het Jeugdcultuurfonds is een belangrijk instrument om de financiële drempel voor kinderen met ouders op bijstandsniveau te slechten.

De amateurkunst vormt een culturele humuslaag die belangrijk is voor de stad. Ook voor de cultuursector geldt dat een gezond talentenprogramma uiteindelijk ten goede komt aan de breedtekunst, daarom wil de PvdA zich blijven inzetten voor talentontwikkeling. De huidige drie museale voorzieningen zijn wat mager voor een stad met onze omvang. Door een goede en slimme samenwerking met andere musea en particulieren zou Amersfoort ook in dit opzicht een nog aantrekkelijkere stad kunnen worden.

Amersfoort heeft, naast de regionale omroep, zijn eigen lokale omroep. Het is belangrijk dat deze organisaties de lokale nieuwsgaring verzorgen en een breed publiek aan zich weten te binden. Daar hoort een passend budget bij.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- het cultuurbudget substantieel verhogen;
- een gezonde bedrijfsvoering en een aantrekkelijke programmering van de popcultuur mogelijk maken;
- de amateurkunstverenigingen met een structureel budget laten bouwen aan hun verdere ontwikkeling;
- de culturele basisinstellingen verplichten een bijdrage aan het wijkwelzijn te leveren;
- de rol van de ABC-scholen en het werk van combinatiefunctionarissen behouden en versterken;
- Amersfoort als festivalstad verder ontwikkelen door ondersteuning van organisatoren;
- de samenwerking bevorderen tussen het Kenniscentrum Cultuureducatie en Amateurkunst met de andere culturele instellingen om stimuleringsprogramma's in het onderwijs mogelijk te maken;
- voor talenten kansen en ontwikkelmogelijkheden bevorderen;
- een plan ontwikkelen om door slimme samenwerking een betere museale voorziening te creëren.

Sport en bewegen

Sport draagt bij aan de ontwikkeling van mensen. Het bevordert de gezondheid, maar levert ook een belangrijke bijdrage aan de interactie tussen mensen. Het stimuleert sportief gedrag, maar roept ook competitie in ons op. Iedereen moet bij een sportvereniging of in ander verband sportieve activiteiten kunnen ontplooien. Daarbij is het van groot belang dat kinderen van ouders met een smalle beurs geen belemmering mogen ondervinden bij het beoefenen van sportieve activiteiten. Het jeugdsportfonds bevordert mogelijkheid om mee te kunnen doen, zowel door het financieren van activiteiten als door het beschikbaar stellen van passende kleding. Verenigingen met al hun vrijwilligers vormen de basis van de sport in Amersfoort. Sport en beweging in en buiten

verenigingsverband ondersteunen we waar nodig. Daarbij horen ook talentontwikkeling en mogelijkheden voor doorgroei naar de topsport. Vandaar dat de PvdA hecht aan een goede samenwerking tussen sportverenigingen en onderwijs. Daarbij is geschikte huisvesting belangrijk.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat wij:

- inzetten op voldoende en kwalitatief goede sportfaciliteiten, waarbij we stimuleren dat sportverenigingen optimaal samenwerken in het gebruik van deze faciliteiten;
- de deelname van kinderen aan sport van niet-draagkrachtige ouders (minder dan 130% van het wettelijk sociaal minimum) bevorderen door het Jeugdsportfonds en een bijdrage in sportkleding;
- actieve sportbeoefening mogelijk maken voor mensen met een beperking en oudere mensen;
- de ontwikkeling stimuleren van breedtesport bij verenigingen waar veel mensen op hun eigen niveau kunnen sporten;
- het gebruik van kunstgras kritisch volgen vanuit het belang van gezondheid en duurzaamheid;
- samenwerking stimuleren tussen verenigingen, onderwijs, ASF en Jeugdsportfonds bij ondersteuning van het vinden en begeleiden van vrijwilligers en het scouten van talenten. Het streven is om in 2018 de eerste drie talentprogramma's te laten starten. Het benutten van ons nieuwe sportcomplex Amerena lijkt ons daarbij vanzelfsprekend, ook voor topsportevenementen;
- zorgen dat de openbare ruimte mensen uitdaagt om veilig te sporten en te bewegen; In Amersfoort zijn er voor iedereen bereikbare speelplekken of natuurspeelplaatsen.

Groener Amersfoort

Een groene omgeving is gezond voor lichaam en geest. Schone lucht, een prettige groene leefomgeving en goede inrichting van de publieke ruimte is wat wij voor iedere inwoner willen. Amersfoort heeft gevarieerd groen en doelmatig groenbeheer, daar willen we niet op bezuinigen. Wij pleiten voor behoud en uitbreiding van de groene zones in de stad voor recreatie en de 'longen' van de stad.

Een groene omgeving vereist een integrale aanpak van onze openbare ruimte ten aanzien van tegengaan van hittestress, geluidsoverlast, wateroverlast (tezamen met waterpartners) en lichthinder. Verder stimulering van stadslandbouw, aandacht voor behoud bijen-en vogel bestand, tegengaan van houtstook en verdere verbeteringen van de luchtkwaliteit.

Park Randenbroek en de inrichting van het oude Elisabeth terrein zijn voorbeelden van hoe het kan; de gemeente pakt door en de bewoners worden gefaciliteerd in een verband van zelfbeheer van groene zones. De nieuwe Groenvisie, die in samenspraak met bewonersgroepen is gemaakt, biedt hier duidelijke handvatten voor.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- de rijksoverheid vragen maatregelen nemen om houtstook tegen te gaan om de hoeveelheid fijnstof te verminderen;
- voor een klimaatbestendige inrichting van de openbare ruimte kiezen;
- de inrichting van open ruimten zo natuurlijk mogelijk maken en zoveel mogelijk in samenspraak met de bewoners;
- de bijzondere landschappen rondom Amersfoort behouden en versterken;
- mogelijkheden voor recreatie in het groen in de wijk, de parken en bossen vergroten en stobben zo veel mogelijk te vervangen door het planten van nieuwe bomen;
- geen nieuwe bedrijventerreinen te ontwikkelen voordat bestaande terreinen gerevitaliseerd zijn;
- elektrisch vervoer willen stimuleren.

De aantrekkelijkheid van Amersfoort

De binnenstad van Amersfoort is aantrekkelijk door de vele historische panden.
Winkels zijn van groot belang voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stadswijken, de dorpscentra en de binnenstad. De detailhandel heeft het echter, door de crisis en de verschuiving naar online aankopen, moeilijk. De leegstand neemt toe, ten koste van het voorzieningenniveau en de leefbaarheid. De PvdA wil samen met de regiogemeenten en marktpartijen een detailhandelsaanpak ontwikkelen om een vitale en toekomstbestendige detailhandel te behouden.

Voor de PvdA betekent het in de komende periode dat we:

- aandacht hebben voor het onderhoud van de historische en monumentale panden;
- een regionaal aanvalsplan willen ontwikkelen tegen leegstaand vastgoed en verrommeling van de binnensteden;
- de betekenis van het vertrek van de detailhandel in de binnenstad onderzoeken waarbij het streven is een mix te krijgen van nieuwe en aantrekkelijke functies;
- wonen boven winkels willen stimuleren om een levendige binnenstad te houden.

Amersfoort: mobiliteit en bereikbaarheid

Voor de PvdA is het belang van mobiliteit: de mogelijkheid je werk te bereiken, je sociale contacten te onderhouden en recreatiegebieden te bezoeken. Mobiliteit is een voorwaarde om mee te doen, en daarmee worden gelijke kansen gecreëerd. Wij dragen het openbaar vervoer een warm hart toe. Goede bus- en spoorverbindingen maken mensen die geen auto hebben mobieler en bieden autobezitters een duurzaam alternatief.

Goed, betaalbaar openbaar vervoer vindt de PvdA van groot belang voor ouderen en kwetsbare groepen. Voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van kleine kernen en het buitengebied en voor leerlingenvervoer, waarmee kinderen naar de school kunnen die het beste bij hen past. Initiatieven voor een buurtbus op wijkniveau ondersteunen we. Ook recreatiegebieden moeten per openbaar vervoer bereikbaar zijn.

De PvdA wil een gebruiksvriendelijk, betaalbaar en fijn vertakt openbaar-vervoernetwerk in de provincie Utrecht en Amersfoort. Met een goede doorstroming van auto-en fietsverkeer heeft goed openbaar vervoer de prioriteit, ook in wijken waar op bepaalde momenten minder reizigers zijn. Vooral voor ouderen en fysiek beperkten zijn daarvoor in toenemende mate aanpassingen en andere soorten van vervoer nodig. Het stimuleren van het gebruik van de fiets door de aanleg van ‘snellere fietsroutes en fietsstraten’ en het stimuleren van elektrisch vervoer zorgt voor een betere luchtkwaliteit en vermindering van het autoverkeer.

Hinderlijke knelpunten in de doorstroming van het verkeer moeten worden aangepakt. De aanpak is niet de aanleg van meer asfalt en het maken van hoge kosten, maar vooral het vinden van Smart City oplossingen. De binnenstad dient zoveel mogelijk autoluw gemaakt te worden, te beginnen met het tegengaan van sluip- en zoekverkeer op de singels. Goede parkeergelegenheid wordt geboden aan bewoners en bezoekers van de stad.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- zorgen voor een goed netwerk van buslijnen naar en tussen de wijken in Amersfoort, waarbij het streven is alleen elektrisch aangedreven bussen te laten rijden;
- streven naar toegankelijk, betaalbaar en gebruiksvriendelijk openbaar vervoer, vooral voor ouderen en gehandicapten;
- stimuleren van woon-werkverkeer met het openbaar vervoer, bijvoorbeeld door het ondersteunen van samenwerking tussen bedrijven en openbaar vervoerorganisaties;
- initiatieven voor openbaar vervoer in de wijk steunen.
- het gebruik van de fiets stimuleren door maatregelen zoals een inrichting van straten waarbij fietsers hoofdgebruiker zijn en auto’s te gast;
- autoverkeer beter reguleren in winkelgebieden;
- het buurtinitiatief ´buurtmobiel´, wat elektrisch wijkvervoer voor ouderen en mensen met een fysieke beperking regelt, verder uitrollen over andere wijken;
- onderzoeken of een snelheidsbeperking op reguliere fietspaden mogelijk en wenselijk is.

Wegen

Het autoverkeer neemt weer toe. Dat zien we op de wegen in de wijken, de provinciale wegen en de rijkswegen om Amersfoort. De PvdA kiest ervoor het vervoer met de fiets, te voet en openbaar vervoer te bevorderen.
De PvdA is kritisch om nieuwe wegen aan te leggen omdat we zuinig willen zijn op natuur en landschap en de luchtkwaliteit in orde dient te zijn. Daar waar verkeeronveilige situaties zijn moet ingegrepen worden. Dit kan rondom scholen zijn, op onoverzichtelijke kruispunten als bij het Eemplein en bij te veel verkeer door de straten in de wijk.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- aantrekkelijke snelfietsroutes creëren van de binnenstad naar de randen.
- verkeersonveilige situaties aanpakken;
- bij het (her)inrichten van wegen, kruispunten en rotondes een veiligheidsrapport laten maken over mogelijke verkeersonveilige situaties.

Maatschappelijk vastgoed

De gemeente beschikt over grond en gebouwen. De Partij van de Arbeid staat voor een sociaal gebruik hiervan. Daar waar dit vastgoed ten dienste kan staan van burgerinitiatieven, mag de financiële afweging niet per definitie leidend zijn.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- een passende locatie voor initiatieven zoals Per Expressie, de WAR en Huis van Bartels mogelijk maken.

Amersfoort: een compacte stad met mooi buitengebied

De PvdA wil dat de woningen zoveel mogelijk in de huidige stad worden gebouwd. Een goed leef- en milieukwaliteit horen daarbij als voldoende groen en voorzieningen in de nabijheid.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- de transformatie van leegstaande gebouwen, braakliggende terreinen ontwikkelen en waar mogelijk en passend ook hoogbouw mogelijk maken;
- versneld doorgaan met de woningbouwontwikkeling op de Hoef bij station Schothorst, het stationsemplacement voortvarend ontwikkelen, eigenaren van leegstaande panden aanspreken tot realisatie van woningen en de kop van Isselt ontwikkelen als een woonwerkgebied nabij de binnenstad.

5 Nieuwe democratie

Politieke en ambtelijke organisatie

De gemeente Amersfoort is de laatste decennia geroemd om het kleine compacte ambtenaren apparaat. Dit kleine compacte ambtenarenapparaat is met veel inhuur van externe dure adviseurs niet goedkoper dan de traditioneel ingerichte ambtelijke organisaties. Het uitgangspunt van het politieke en ambtelijk apparaat is gebaseerd op controle en niet op uitvoering. En ondanks dat veel ambtenaren met hart en ziel zich dienstbaar naar de burgers opstellen, dreigt het gevaar dat de burgers zich vervreemd voelen van wat zich op gemeentelijk niveau afspeelt.
De komende periode is het van belang om de inwoner weer centraal te stellen. Beleid moet ten dienste staan van de Amersfoorter, niet de Amersfoorter ten dienste van het beleid. Het is daarom van belang om inwoners en organisaties van begin af aan te betrekken bij het opstellen van beleid en de uitvoering daarvan.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- zo snel mogelijk een cultuuromslag willen laten plaatsvinden waarbij de gemeente veel meer een faciliterende houding ten opzichte van haar burgers inneemt dan een controlerende. Amersfoort is er voor de burgers!;
- experimenteren met vormen van nieuwe democratie zoals een gelote burgerraad en een volwaardige participatie in de Ronde (van de gemeenteraad).

Buurtrechten en ‘doe democratie’

Betrokkenheid en zeggenschap van buurtbewoners draagt bij aan buurtontwikkeling. Het draagt bij aan de verbetering van de leefbaarheid en samenhang in de wijk. De PvdA wil buurtbewoners de kans geven zelf initiatieven te nemen. De overheid moet vervolgens zorgen dat initiatieven kunnen worden gefaciliteerd.
Met buurtrechten krijgen bewoners een verzameling van participatierechten en als collectief het recht om mee te dingen naar publieke diensten. Buurtrechten bieden bewoners de mogelijkheid om bewonersbedrijven, zorgcoöperaties enz. tot grote bloei te brengen.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- buurtbewoners de regie geven over hun buurt;
- buurtbewoners een beroep kunnen laten doen op een professional die tijdelijk ondersteuning biedt.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning: Right to Challenge

De gemeente koopt voor de WMO (zorg)diensten in bij professionele partijen. Maar bieden zij de zorg die de inwoners willen? We willen inwonersgroepen de gelegenheid geven om zelf met een (zorg)aanbod te komen, wat beter bij hen past. Op dit moment gebeurt dit in Amersfoort en kan verbeterd worden. Het ‘right to challenge’ is in Groot Brittannië inmiddels wijdverbreid en draagt bij aan de cohesie in de buurten.

Een andere manier is het uitschrijven van een ‘challenge’ door de gemeente. Dit biedt kansen om inwoners en lokale ondernemers creatief en vernieuwend (zorg) aanbod te ontwikkelen en aan te bieden. Het doet een beroep op de creativiteit van de burgers, zet aan tot ondernemerschap en biedt kansen op het gebied van arbeid, zorg, welzijn en recreatie. Het uitschrijven van een challenge is een soort aanbesteding zonder de ingewikkelde regels en beperkingen van een formele aanbestedingsprocedure.

Voor de PvdA betekent dit in de komende periode dat we:

- right to challenge en de wijze waarop de inwoners van Amersfoort hier gebruik van kunnen maken vastleggen in spelregels en vervolgens uitvoeren;
- dit moet samen met de inwoners van Amersfoort tot stand worden gebracht.

Wat hebben we in 2014-2017 bereikt?

In deze periode zat de PvdA in de coalitie met D66, VVD en ChristenUnie.

Zorg en welzijn naar wijkniveau gebracht:

- sociale wijkteams voor zorg;
- InDeBuurt033 voor welzijnsactiviteiten;
- (sociale) basisinfrastructuur inclusief o.a. schuldhulpverlening;
- 5 wijkcentra krijgen weer € 75.000 subsidie

In 2018/2019 zullen wat ons betreft minimaal 5 nieuwe initiatieven volgen.

Om er voor te zorgen dat iedereen passende zorg krijgt hebben we in het sociaal domein de Extra Sociale Reserve voor eventuele tegenvallers ingesteld en gevuld met €10 miljoen.

Minimabeleid en armoedebestrijding op de kaart gezet:

- structureel jaarlijks €90.000,- om het bereik te vergroten en drempels die het gebruik van minimaregelingen in de weg staan weg te nemen.
- ook is er extra geld voor het minimabeleid gereserveerd:
- structureel €740.000,- voor het stimuleren van sociale participatie van kinderen uit arme gezinnen;
- incidenteel (2018 - 2020) €250.000,- voor de sociale participatie van volwassenen.

Tot 2021 realiseren van 2000 extra sociale huurwoningen en het beperken afstoten huurwoningen door corporaties. Daarnaast een percentage van 35 % sociale huurwoningen verplicht gesteld bij ontwikkeling van woningbouw op nieuwe locaties. Het budget voor facilitering van woningbouw is uitgebreid tot € 8,15 miljoen.

Pilot binnenstad autoluw (programma Stadshart, als vastgesteld beleid):

- doorrijdend verkeer (sluiproutes) onmogelijk maken;
- voorrang voor de voetganger;
- binnenstad parkeerluw maken;
- meer ruimte voor levendigheid.

Het bedrijventerrein De Hoef in de loop der jaren omvormen naar een woon- en werkgebied. Samen met oa. private partijen, bewoners en belanghebbenden op zoek naar een nieuwe invulling van de wijk.

Voor ouderen, en fysiek beperkten, hebben we (als buurtinitiatief) vrijwilligersvervoer met elektrische buurtmobiel opgezet in Schothorst/Zielhorst. In de komende tijd willen we dat dit uitgebreid wordt naar het Soesterkwartier en andere nog nader te bepalen wijken.

We hebben locaties voor zonne-energievelden en windmolens vastgesteld. Initiatiefnemers kunnen nu samen met bewoners aan de slag.
Samen met bewoners hebben we de groenvisie opgesteld. Hierin hebben we gezamenlijk opgetrokken met GroenLinks, D66 en SP.
Samen met GroenLinks, ChristenUnie en CDA hebben we de klimaatkadernota ingesteld. Dit betekent dat bij de jaarlijkse financiële kaders altijd gekeken wordt naar de klimaatbegroting ter vermindering van de Amersfoortse CO2 uitstoot.

Colofon

De titel van het verkiezingsprogramma is ontleend aan een gedicht van Joke Smit (1933 – 1981) ‘Er is een land waar vrouwen willen wonen’.

De programmacommissie bestaat uit:
Arie Keijzer (vz.), Erik van Loon, Rob van Muilekom, Rob Smulders, Grace Tanamal, Bert Veenstra en Gerda van Velzen.

November – 2017

Partij van de Arbeid